

GONIEC

Cena 30 hal.
egzemplarza

PRENUMFRATA
W KRAKOWIE:

miesięcznie . . . 7 Kor. 50 hal.
kwartalnie . . . 22 " 50 "
Za odosłanie do domu 1 Kor. 50 hal.
miesięcznie.

NA PROWINCYI:

miesięcznie . . . 9 Kor. — hal.
kwartalnie . . . 27 " — "

OGŁOSZENIA:

Za wiersz nonpareilowy jednołam. przy
jednorazowym umieszczeniu. 50 hal.,
przy większej ilości umieszczeń 40 h.

Nadesłane 1 Kor. 50 h.
Po kronice 3 " —

Drobne ogłoszenia 15 hal., matrymo-
nialne i korespondencyjne 20 hal., od
słowa.

Rekonisów redakcyja nie zwraca.

KRAKOWSKI

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt.

Redakcyja i administracyja: Kraków, ulica Dunajewskiego 7. — Telefon Nr. 2502. — Biuro mastowe
administracyji: ulica Karmelicka Nr. 16.

Rok I.

Kraków, Sobota 16. listopada 1918.

Nr. 137.

Wilson przyjeżdża na kongres pokojowy.

LONDYN. (Reuter). Korespondent londyński „Manch. Guardian“ dowiadyuje się, że Wilson postanowił przybyć na konferencyę pokojową. Oczekiwany jest jego przyjazd do Londynu w połowie grudnia.

Wilson da żywność tylko za... przywrócenie porządku.

Waszyngton. (B. K.) W odpowiedzi na apel kanclerza niemieckiego Eberta, Wilson obiecuje wysłanie środków żywności celem złago-

dzenia nędzy, domaga się jednak równocześnie zapewnienia, że porządek w Niemczech będzie utrzymany.

Obsadzenie Mohylewa przez Rumunów.

Kijów. (B. K.) Miasto Mohylów na Podolu obsadzili wojska rumuńskie. Ukraińska rada

ministrów postanowiła założyć ostry protest przeciw temu.

Abdykacya Karola Habsburga z tronu węgierskiego.

Budapeszt (Węg. Biuro koresp.). Prezydent Izby magnatów Wlascisz, wręczył prezydentowi ministrów Karolowi następujące odręczne pismo królewskie:

Od chwili, kiedy wstąpiłem na tron, zawsze się starałem wyswobodzić moje ludy jak najrychlej od okropności wojny, w której powstaniu żadnego udziału nie miałem. Nie chcę, żeby moja osoba stała na drodze do rozwoju narodowi węgierskiemu, dla którego przejęty jestem niezmienną miłością. Dlatego zrzekam się wszelkiego udziału w kierownictwie sprawami państwa i uznaję z góry decyzyę, którą Węgry ustalą swoją przyszłą formę państwa.

Dan w Eckertsau, 13 listopada 1918.

Karol m. p.

Budapeszt (tel. wł.). Członkowie deputacyi, która

przybyła do Budapesztu z Eckertsau, opowiadają, że cesarz tylko z wielkim żalem zdecydował się zrezygnować z tronu węgierskiego. Odegrały się sceny bardzo wzruszające między cesarzem a deputacyą. Także w proklamacyi do narodu węgierskiego n'e użył cesarz wyrazu „abdykacya“ i oświadczył tylko, że cofa się od wzniesienia w rządach i uznaje wszelką formę państwa, jaką zadecyduje naród węgierski.

Węgrzy chcieli zamordować swego króla.

Praga (tel. wł.). „Venkov“ donosi, że żołnierze węgierscy zdemolowali pałac królewski w Goedole, szukając tam byłego cesarza Karola, którego podobno chcieli zamordować.

O stawienie Wilhelma przed sądem koalicji.

Berlin. (Tel. wł.). „Vorwaerts“ donosi z Berlina: Angielska komisya państwowa do sformułowania oskarżenia przeciw członkom armii niemieckiej o naruszenie prawa międzynarodowego i zwyczajów wojennych, składa się z 26 członków. W jej skład wchodzi przedstawiciele ministerstwa wojny, admiralicyi, ministerstwa spraw zagranicznych, kilku profesorów prawa międzynarodowego i dziennikarzy. Oskarżenie skierowane jest także przeciw cesarzowi Wil-

helmowi. Najwidoczniej Anglicy zamierzają przeto żądać wydania cesarza Wilhelma, aby go postawić przed sądem.

Londyn (B. K.). „Manchester Guardian“ pisze: jest rzeczą jasną, że były cesarz niemiecki nie może stać w Holandyi, skądby bez wątpienia knuł plany do osiągnięcia władzy napowrót. Należałoby zapytać może rząd niemiecki, którą miejscowość uważałby za stosowną na pobyt byłego cesarza.

Masaryk prezydentem republiki czeskiej.

Praga. (B. K.) W mowie swej, którą otworzył dr Kramarz zgromadzenie narodowe czesko-słowackiego państwa, powiedział on między innymi, że bohaterem wojny był naród czesko-słowacki, który nie dał się skaptować obietnicami, ani też nie bał się pogróżek. Czesi nie byli narodem małym w chwili historycznej. Ich wielki przyjaciel Clemenceau powiedział, że Czesi okazali się wielkim narodem, dla tego też z dumą mogą oczekiwać sądu historyi o sobie. Czesko-słowacka republika będzie krajem prawdziwej wolności i nie będzie cięzionych ani pod względem politycznym, ani społecznym, ani narodowym. Obywatelom niemieckim, jeżeli zajmą lojalne stanowisko w pań-

stwie czesko-słowackim, nie będzie uszczuplony ich rozwój kulturalny. Dynastyja habsbursko-lotaryńska jest pozbawioną wszelkiego prawa do tronu czeskiego. Zakończył swą mowę słowami: Proszę panów wybrać pierwszym prezydentem republiki czesko-słowackiej Tomasza Masaryka. Członkowie zgromadzenia powstali i oklaskiwali to wezwanie. Dr Kramarz enuncjuje wybór profesora Masaryka prezydentem republiki.

Następnie przystąpiono do wyboru prezydium. Prezydentem wszystkimi głosami wybrany został dotychczasowy poseł do rady państwa Franciszek Tomasek. — W dalszym ciągu posiedzenia wybrano członków rządu, którymi

są: dr Kramarz, jako przewodniczący, dalej dr Benet, Haberman, Hrubar, Kłofacz, Prasek, Rasin, Stanek, Soukop, Stransky, Stribrny, Frobar, Scepanik, Bela, Winter, Skřehensky, Zahradnik.

Ustawę w sprawie zniesienia stanu szlacheckiego, orderów i tytułów, w sprawie zarządzenia 8-godz. czasu pracy przekazano komisyi.

Zamach anekswiny Czechów na Austryę?

Wiedeń (telef.). Chrześ. społ. „Korr. Austria“ zaalarmowała tutejsze koła polityczne wiadomością, że Czesi na południowej granicy swego państwa gromadzą znaczne oddziały wojska i zamierzają zająć północną część dolnej Austrii. Wobec tego oświadcza dziś „Abend“, że idzie tu o małe oddziały, które, jak się zdaje, nie mają zamiarów ofensywnych, dlatego niema powodu robić jakichś zarządzeń odpornych. Także o koncentracjach wojskowych na granicy południowo-słowackiej radzie stanu nie wiadomo. „Ungarische Post“ donosi natomiast, że we środe dwóch czeskich oficerów w wielkiej księgarni na Grabenie w Wiedniu zamówiło 12.000 egzemplarzy specjalnych map pogranicza między Dolną Austryą a Czechami i Słowaczczyzną i zażądało, aby mapy dostawiono im jeszcze tego samego dnia. Wieczorem odebrali je, przybywszy samochodem wojskowym. Wiedeńskie władze wojskowe doniero dziś się o tem dowiedziały i wdrożyły dochodzenia.

Praga, 14 listopada. Czesko-słowackie biuro korespondencyjne donosi, w przeciwieństwie do doniesień dzienników wiedeńskich, że nie istnieje wcale zamiar wtargnięcia wojsk czesko-słowackich na obszar austriacki.

Walki Węgrów z Czesko-słowakami

Budapeszt. (Węg. B. K.) Wyłani do Preszberga marynarze węgierscy oczyścili gminy sąsiednie z wojsk czesko-słowackich, pomaszewali do Nagy Sombasz, gdzie natrafili na opór czeskich żandarmów. Czesi stracili 12 zabitych. Wojska węgierskie zajęły miasto.

Rokowania Polaków o spadek po Austrii.

Wiedeń (B. K.). Wyślanicy wydziału finansowego P. K. L. otrzymali od banku austro-węgierskiego 22 miliony koron na wydatki administracyjne. Jest to część sumy z kredytu 2 miliardowego, która wedle uchwały Izby austriackiej z 30 linca b. r. zaciągnąć miał rząd w banku austro-węgierskim. Toczą się dalsze rokowania co do rozdziału dalszych kredytów, które muszą być rozdzielone między spadkobierców dawnego państwa austriackiego.

Zgon b. królowej Bawarii.

Monachium. (B. K.) „Neues Muench. Tagbl.“ donosi, że królowa bawarska zmarła we wtorek. Oficjalnego potwierdzenia tej wiadomości dotychczas niema.

Hrabina Zichy zamordowana.

Budapeszt (tel. wł.). Posiadłość byłego prezydenta ministrów Wekerlego została splądrowana. Zanimi tamtejsze zburzone. Hrabina Zichy została zamordowana przez bandytów na swoim zamku w komitacie peszteńskim.

ROZSTRZELANIE „DYWIZJI LATAJĄCEJ“

Hanower. (B. K.) W Bremie rozstrzelano 20 członków t. zw. dywizji latającej która dokonała wielu rabunków.

Najpierw porządek — potem pokój.

Kraków, 15 listopada. — Chałs, jaki się wywrzł na wielkich obszarach Europy, nawiedzonych wojną, musi jak najrychlej ustąpić miejsca mocno ugruntowanemu porządkowi, inaczej trwanie stanu na polu wojennym przedłuży się w nieskończoność.

W sprawie tej zabiera świeżo głos angielski „Times“, który słusznie zwraca uwagę Niemiec i innych narodów i państw, że we własnym ich interesie leży utworzenie solidnego rządu.

„Bez takiego rządu — pisze „Times“ — nie można przeprowadzić ani zawieszenia broni, ani rokowań o pokój. Ogólne położenie Niemiec jest przykre. Wielki naród, znajdujący się w stanie chaosu, nie może stanowić podstawy sprawiedliwego poko-

ju. Stworzenie takiej podstawy jest znacznie ważniejsze, aniżeli regulacja kwestyi terytorjalnych, które mogą czekać. Ale kwestya porządku w Europie czekać nie może. Musi być ona uregulowana, zanim będzie można mówić o pokoju i o stworzeniu związku ludów. Dlatego pierwszym obowiązkiem i najwyższym interesem wszystkich sprzymierzonych jest uzyskanie gwarancji stworzenia wojnych, dbalych o porządek rządów.

Wszystkie państwa i narody winny zatem zrozumieć, że teraźniejsze spory i dążenia do uzyskania terytorjalnych lub innych korzyści rozstrząsają ogół i muszą zniechęcić uprzedzenia przeciwko takim dążeniom.

Ruina przemysłu niemieckiego.

Znaczenie gospodarcze Alzacji i Lotaryngii dla Niemiec. — Utrata Alzacji kłeska dla Niemiec.

Kraków, 15 listopada.

Do najcięższych warunków, od których Wilson w imieniu koalicji uzależnił zawarcie pokoju z Niemcami, należy sprawa oddanie Alzacji i Lotaryngii. Przyjęcie tego żądania stanowi dla Niemiec najdotkliwszy cios, gdyż godzi wprost w ich potęgę. Jeśli się zważy na rolę, jaką te kraje odgrywały w dotychczasowym życiu gospodarczym państwa niemieckiego ze względu nie tylko na wysoko rozwinięty przemysł, lecz na wielką obfitość surowca w tych dwóch prowincjach. O ile utratę okręgów przemysłowych mogłoby Niemcy powetować przez rozwinięcie przedsiębiorstw przemysłowych w innych prowincjach Rzeszy, to utrata surowca pozostaje bez kompensaty. Do surowców, w które obfituje Alzacja i Lotaryngia należą głównie ropa, sole potasowe i ruda żelazna.

Przemysł ropy w Alzacji wynosił przed wojną 42 procent całej i tak niewystarczającej produkcji ropy Rzeszy. Wskutek utraty Alzacji produkcja niemiecka ropy spadnie zatem do połowy, wobec czego całe prawie zapotrzebowanie będą musiały Niemcy pokrywać zagranicą.

gorzej jeszcze przedstawia się sprawa soli potasowej. W tym kierunku utrata alzackich łóżysk potasowych spowoduje, że Niemcy nie tylko nie będą mogli nawet swego zapotrzebowania pokryć, lecz co najważniejsza, muszą zastanowić wszelki eksport tego artykułu. Dotychczas Niemcy posiadały pod tym względem monopol światowy, który pozwalał im ustalać dowolne ceny na rynkach światowych. Sól potasowa, jako bardzo wartościowy przedmiot wyminyany, dawała im także możność nabywania w zamian innych surowców z tych krajów, które u siebie soli potasowych nie miały.

Najgorzej stali będzie z rudą żelazną. Dzięki bowiem włączeniu Alzacji i Lotaryngii do Niemiec, był możliwy po roku 1870 potężny rozwój przemy-

ślu żelaznego niemieckiego. Z kilku milionów ton w ostatnich dziesięciokach lat przed wojną podniosła się produkcja żelaza i stali na niespełna 19 milionów ton, przewyższając produkcję angielską, a od amerykańskiej będąc mniejszą tylko o 10 milionów ton. Wprawdzie alzacko-lotaryńska produkcja stali w roku 1913 była nie wielka (2.286.354 ton) w stosunku do produkcji w całych Niemczech (18.938.819 ton), stali nie wiele to mówi, gdyż wszystkie zachodnie fabryki, zwłaszcza w krajach nadreńskich, Westfalii i w obszarze Saary pokrywały swe zapotrzebowanie z kopalń lotaryńskich. Lotaryńsko-luksenburska produkcja rudy żelaznej wynosiła w roku 1914 28,5 milionów ton wobec ogólnej niemieckiej produkcji, wynoszącej 55,9 milionów ton, produkcja zaś żelaza wynosiła 8,15 milionów ton, wobec ogólnej niemieckiej produkcji 10,54, stanowiąc zatem około 77 procent. Z tych cyfr wynika, że wraz z utratą Lotaryngii, Niemcy będą skazane na dowóz tak rudy żelaznej, jako też i żelaza z zagranicy. Utrata surowca z kopalń Alzacji i Lotaryngii będzie kompletna, gdyż dotychczasowego niemieckiego przemysłu żelazo-stalowego, który dotąd przynosił im ogromne korzyści i stanowił w ich budżecie jedną z największych pozycji. Był on dumą i chlubą narodu niemieckiego, po utracie zaś Alzacji i Lotaryngii gotów pozostać z tego przemysłu jedynie sen o potęgę.

Świadomość znaczenia, jaką na podstawie powyższych uwag miała Alzacja i Lotaryngia dla życia gospodarczego Niemiec, uzmysłowi dopiero każdemu z jednej strony ten upór, z jakim Niemcy ludzkie się jeszcze co do ostatecznego zwycięstwa, niechciały nawet myśleć o utracie tych bogatych prowincji, z drugiej zaś uzmysłowi tę kłeskę, jaka na naród niemiecki spada przez zwrot tych krajów Francji.

D-ski.

Trzy drogi dla Węgier.

(Korespondencja „Gonca Krakowskiego“)

Genewa, w listopadzie. — Jedno z pism angielskich z pierwszych dni listopada, rozważając przyszły układ środkowej Europy, zastanawia się w szczególności nad przyszłością Węgier. Węgry mają przed sobą trzy drogi, — pisze to pismo.

1) Wejść w związek z całym szeregiem małych, demokratycznych państw, z którychby żadne nie miało przewagi nad innymi.

2) Pozostać w ścisłym związku z Niemcami i być od nich zależnym.

3) Utworzyć własne państwo, zupełnie odosobnione, zależne ekonomicznie od wrogich sobie sąsiadów.

Z punktu widzenia koalicji — pisze dalej ów dziennik, — najkorzystniejszym byłby łańcuch demokratycznych państw i równych sobie, od Baltyku do morza Śródziemnego, z temi zastrzeżeniami, że

żadne z nich nie było silniejszym od innych i nie starało się uzyskać przewagi nad sąsiadami.

Charakterystycznym jest w tym programie protekcyjnalny ton względem małych państw, z których jednak każde prawie, jak Polska, Węgry lub Czechy, przewyższa obszarem Anglię i to egzystencjalne żądanie, aby układały życie swoje jedynie dla służeńia czylimś interesom, nie dla własnej pomysłowości.

Program taki przypominałby zbyt żywo centralną Europę Niemiec, stworzoną ku wygodzie i pożytkowi rasy germańskiej, z tą różnicą, że miałby być zwrócony przeciw Niemcom.

Na szczęście doktryna jest doktryną, a życie życiem i ono to rozstrzygnie o przyszłości ludów, powstających do nowego bytu po długich latach ucisku.

szej arystokracji rumuńskiej, a wśród oficerów znajduje się także kilku lekarzy francuskich.

Wypadek powyższy podniósł obecnie w Izbie poselskiej rumuński poseł Jarca, wywołując olbrzymi popłoch wśród rumuńskiej arystokracji. Pomimo urzędowej interpelacji, minister wojny nie chciał podać do wiadomości nazwisk uczestników tych orgii.

Szalona zwyczajka korony!

„Bilionem marek wolalbym opłacić — biadał cesarz niemiecki — odbudowanie Belgii, niż koronę“. Co za szalona zwyczajka! Jest to faktycznie największa może sensacja czasów ostatnich... Choć nie, nie! Większą nierównie niespodzianką jest film:

„PIĘKNA GRUZINKA“,

wyświetlany w bieżącym tygodniu w „Ucieczce“. — Spieszmy spojrzeć na zmię Mksa Landy w roli Joego Debsa.

NA DOBIE.

ZŁOTE SERCE.

Doprawdy, że serce złote,
kobieco miłkie my mamy,
bandytów, wszelką hołotę,
na wolność chętnie puszczamy.

Naszych we Lwowie Rusini
rabują, dręczą, strzelają —
u nas inaczej się czyni,
bo lotrów tu przepraszają.

Miast zamknąć gdzieś, w jakiej norze,
tych, co na czele band stoją,
na ich bandyckim honorze
u nas ich drasnąć się boją.

Skutki zaś czekać nie dają —
ruski bandytyzm się wzmacnia,
nowych rizinów wciąż mają,
a u nas się im pomaga.

I potem w mordów powodzi,
duch nasz się szarpie w rozterce,
i płacze, stodoze zawodzi,
to nasze zbyt dobre serce.

Jah.

Chwila błęząca.

Kalendarzyk.

Św. Gertrudy

Wschód słońca 6 52

Zachód słońca 3 57

Diagnoz dnia 9 05

REPERTUAR TEATRU IM. SŁOWACKIEGO.

Piątek: „Wyzwolenie“.

TEATR POWSZECHNY.

Piątek: „Hrabia Luksenburg“.

Rozkaz Józefa Piłsudskiego.

Na murach miasta Krakowa rozlepiono wczoraj następujący rozkaz dzienny naczelnego dowództwa wojsk polskich:

ZOLNIERZE!

Obejmując nad wami komendę w chwili, gdy serce w każdym Polaku bije silniej i żywiej, gdy dzieci naszej ziemi ujrzały słonce swobody w całym jej blasku. Z Wami razem przeżywam wzruszenie tej godziny dziejowej, z wami razem ślubuję życie i krew swoją poświęcić na rzecz dobra Ojczyzny i szczęścia jej obywateli.

Zołnierze! W ciągu wojny światowej w różnych miejscach i warunkach tworzyły się próby formacji wojskowych polskich. Przy kalecwie — zdawało się — nieuleczalnym naszego narodu, próby nawet gdy były szczerne i bohaterkie, były z konieczności karle i jednostronne. Pozostałością tych stosunków jest niejednolitość, szkodliwa w wojsku. Liczę na to, że każdy z was potrafił siebie przezwykliczyć i zdobędzie się na wysiłek dla usunięcia różnic i tarć, klęk i zaściłanków w wojsku, dla szybkiego wytworzenia poczucia koleżeństwa i ułatwienia pracy.

Zołnierze! Cały nasz naród staje teraz przed zagadnieniami, które rozwiązać będzie mógł tylko przez nadzwyczajnym wysiłku i naprężeniu swego sily i woli. W swoim zakresie zagadnienia te stają i przed nami. Rozwiązać je będzie nam tem trudniej, że twarzą naszą służba nakłada nieraz ciężary więcej na uczucia i serce żołnierza. Zarówno w najradośniejszych, jak najcięższych chwilach żołnierza musi być opanowanym i zrównoważonym, zdolnym do wykonania swego zadania w porządku i dokładnie. Wykroczenia pod tym względem są tem łatwiejsze, gdy wszystko w tej podniosłej chwili niema tych dodatkowych ciężarów, jakie zawsze na sobie niesie żołnierze.

Chciałbym, abym pod tym względem nie porząbował sobie Wam wyrzutów i abym mógł, składając sprawę ze swych czynności przed narodem, powiedzieć smiennie o sobie i o was, że byliśmy nie tylko pierwszymi, ale i dobrymi żołnierzami zmarłej w chwale Polski.

Rozkaz ten przeczytać przed frontem podwładnych mi oddziałów.

Dan w Warszawie dnia 12 listopada 1918.

Józef Piłsudski, m. p.

Uchwała kolejarzy.

(d) Kolejarze krakowscy, w porozumieniu z innymi kolegami, powzięli wczoraj uchwałę, że jeżeli do dnia 8 nie utworzy się rząd jednolity, wolą absolutnie od zabarwień partyjnych, zaprzestaną pracy. W zakończeniu uchwała zaznacza, że kolejarze nie uznają żadnych rządów lokalnych.

Gwałty ruskie w Samborze.

Ukraińcy, w sile 300 ludzi, którzy przybyli do Starego Sambora, zajęli miasto. Posterunki polskie strzelały do wchodzących, ale zostały rozbrojone.

Wszyscy Polacy zostali rozbrojeni i musieli wydać dwa karabiny maszynowe, które mieli w ukryciu. Komendantem miasta jest Ukrainiec, kap. Ma...

Powrót 90 pułku

Do Jarosławia powrócił dziś z Ukrainy (z Odessy) 2 bataliony 90-go pułku jarosławskiego — sami Polacy. Powrócili w pełnym rynsztunku, z wielkimi zapasami prowiantów, koni, broni i t. d.

O powrót żołnierzy naszych z frontu zachodniego.

(4) Na pomoc ginącemu militarnemu naszemu wysłał rząd austriacki na front zachodni kilkanaście dywizji, wśród których znaczny procent stanowili Polacy zwłaszcza artylerzyści.

„Początek bezładu w Polsce”

(kg) „Voss. Zeitung”, donosząc o zniesieniu okupacji w Królestwie, dodaje, że w Polsce zaczyna się bezład. Utworzyły się aż trzy rządy.

A może Niemcy mają rację?

Nabożeństwa dziękczynne w Ameryce.

„N. W. Journal” donosi z Hagi: Wiadomość o zwycięstwie nad Niemcami wywołała w Nowym Jorku nadzwyczajne wrażenie.

Na ulicach panował niebываły entuzjazm. Tłumy śpiewały hymn narodowy, marsyliankę i hymn angielski.

Co warte niemieckie przysiężenia!

(u) W ci wili, kiedy rząd niemiecki przyrzekł wydać flocie powłóczką rozkaz, by nie rzuciła bomb gazowych na ludność cywilną i kiedy protestował przeciw zarzutom, czynionym z powodu nieludzkich czynów...

Faryzeuszowskie oburzenie.

(ch) W okresie powodzenia oręża niemieckiego, kierownicy polityki niemieckiej z koronowanym władcą Niemiec Wilhelmem II i niekoronowanym Ludendorffem na czele, snuli plany podboju świata, a prasa śpiewała hymny o „pokoju niemieckim”.

i gwałtem — a obecnie zadanie zwroty zrabowanych pr wincji i unieszkodliwienia dzitlich popędów tefonskich może znać się pogwałceniem i ograbieniem? Rodzie faryzejski!

(d) PUŁKOWNIK SIKORSKI powrócił wczoraj z aeroplanem ze Lwowa. PRZEDSTAWICIELE ROBOTNIKÓW W RADZIE MIEJSKIEJ. Prezydent miasta przesłał już do P. K. L. projekt ustawy o zmianie statutu miejskiego w kierunku utworzenia IV kola wyborczego z 24 nowymi mandatami radzieckimi.

POLSKA KOMENDA WOJSK ogłasza, że z dniem 1 grudnia 1918 będzie się przyjmowało siły pomocnicze żeńskie do zajęć biurowych. Piszące na maszynie mają pierwszeństwo. Zgłaszać się można od dnia 30 h. m.

GALICYJSKI MIEJSKI WOJENNY ZAKŁAD KREDYTOWY W KRAKOWIE zawiadamia, że z powodu wyczerpania dyspozycyjnych funduszków, aż do odwołania nie przyjmuje żadnych nowych zgłoszeń o pożyczki.

(d) BIURO HANDLOWE P. K. L. znajduje się przy ul. Florjańskiej 132 I. piętro, ofiścny.

(4) ZAMKNIĘCIE GRANICY PAŃSTWA POLSKIEGO. — Z rozporządzenia P. K. L. granica Państwa Polskiego została zamknięta, aby niemożliwie wwozić artykułów niezbędnych. Na wywóz potrzeba specjalnego zezwolenia niezezwolnie wwozić nie wolno.

(4) NAJLEPSZA LOKATA KAPITAŁU jest 5 proc. i polska pożyczka państwowa — walna od podatku. Pożyczka płatna już 1 listopada 1919 jest ubezpieczona na całym majątku Państwa Polskiego, wynoszącym krocie miliardów koron, oraz na wszelkich jego dochodach. Procenta wypłaca się natychmiast za cały rok z góry przez potrącanie przez kasa.

(4) 100 MILIONÓW KORON POŻYCZKI DLA GALICJI. P. K. L. uprzągnęła delegację swa w Wiedniu do przeprowadzenia rokowań celem zaciągnięcia pożyczki 100 milionów koron na potrzeby niezbędnych wład.

(4) DEKWIZYCJA AUTOMOBILI. Wydział administracyjny P. K. L. zarządził, że wszelkie automobile osobowe, ciężarowe i sanitarne, znajdujące się w rękach byłych władz rządowych, osób cywilnych oraz automobile, których przynależność nie jest jeszcze wyjaśniona, maja być zbezpośrednio w komendzie wojskowej krakowskiej w wydziale V, z podaniem wszelkich dat.

(4) NOWE MARKI POCZTOWE. P. K. L. postanowiła w celu zarządzenia brakowi marek pocztowych, wydać nowe w tej samej walucie, jak dotychczas i będą one mogły być używane jako zwykła moneta.

(d) SPRAWA REZPIECZENSTWA PUBLICZNEGO. Przy wydziale administracyjnym P. K. L. zostało utworzone biuro, obejmujące czynności policyjne a mianowicie: bezpieczeństwo publiczne, organizacja straży, milicji i straży obywatelskiej.

(4) STRAŻ OBYWATELSKA. W sobotę dnia 16 listopada odbędzie się o godz. 6 wieczorem, w sali gimnastycznej w gimnazjum św. Anny, plac Groble, zgromadzenie wszystkich obywateli, zamieszkałych w dzielnicy III. Nowy Świat, zobowiązanych do służby w straży obywatelskiej.

(4) OGÓLNE ZEBRANIE mężczyzn dzielnicy V.. o-bowiązanych do służby w straży obywatelskiej, odbędzie się w niedzielę dnia 17 h. m., o godz. 10 rano, w sali konferencyjnej Magistratu, w głównym gmachu na I. piętrze.

(4) Z „SOKOLA” KRAKOWSKIEGO. Walne zgromadzenie członków „Sokola” odbędzie się w niedzielę dnia 17 h. m., o godz. 4 po południu.

KURSA LITERACKIE (ul. św. Anny 2). Tegoroczny sezon szkolny obejmie wspólnie literaturę, sztukę i teatr. Wykładać będą: prof. dr. Grabowski, dr. Szykowski, dr. Kopera, B. Olszewski, dr. Flach i dr. Gabrylski.

(d) ODEZWA DO ORGANIZACJI ROLNICZYCH. Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych wystosował do wszystkich organizacyi rolniczych gorącą odezwę o dostawę zboża dla miast.

(d) BIURO PRZEMYSŁÓW SKÓRNICZ. KRAJ. URZĘDU ODBUD. przeniosło swe Biuro z Rynku I. 32 na ulicę Florjańską I. 32 I. piętro i zmieniło dotychczasowy numer telefonu na 2237 na 2320.

(4) WSKUTEK ZBLIŻANIA SIĘ ZIMY i opadów śniegowych magistrat przypomina właścicielom realności rozporządzenie, dotyczące uprzątania śniegu, lodu i błota z chodników i ulic miasta.

(d) KUCHNIE DLA LEGII AKADEMICKIEJ. Państwo, które przyrzekły pomoc w prowadzeniu kuchni dla Legii Akademickiej na dworcu kolejowym (dawna Krankenhalstation przy ul. Pawiej) proszone są o bezwzględne objęcie dwuru Legijmacye wydaie kap. Gertler na dworcu głównym.

dla Legii Akademickiej na dworcu kolejowym (dawna Krankenhalstation przy ul. Pawiej) proszone są o bezwzględne objęcie dwuru Legijmacye wydaie kap. Gertler na dworcu głównym.

POD ADRESEM ELEKTROWNI. Od dłuższego czasu otrzymujemy skargi ze strony publiczności, na ciekawy system, praktykowany w Krak. elektrowni. Mianowicie dotychczas można było przesyłać należności przez poczt. Kasę oszczędności, która obecnie nie funkcjonuje.

(4) CHOROBA DYREKTORA TRZCIŃSKIEGO. Dyrektor Instytutu m. p. Teofil Trzcinka zachorował niedawno na hispankę z powodu ciężkiego stanu choroby przewleczono go na klinice chorób wewnątrznych, gdzie znajduje się pod troskliwą opieką docenta dra Nowaczńskiego i dra Z. Wachła.

(d) ZEBRANIE NAUCZYCIELSTWA. Dzisiaj o godz. 6 i pół (Rynek 39) odbędzie się zebranie nauczycielstwa w sprawach szkolnych.

(4) TRIO, złożone z prof. Eisenbergera, pianisty, Rothchilda, skrzypka, i Waltera, wielonaczelnicy, wystąpi w koncercie w sali Sokola w niedzielę 24 listopada h. r. Bilety do nabycia w księgarni Fr. Eberta, ul. Sławkowska.

(4) PIERWSZORZEDNĄ ATRAKCYJĄ ARTYSTYCZNĄ stanowi obecny przegląd sztuki wystawy „Czwórka” (ul. Sienna I. 2) Wystawione są dzieła pierwszorzędnych mistrzów polskiej i zagranicznej, wyczołkowskich i malczewskich na czele.

(4) Z SALI SĄDOWEJ. Rozprawa przeciw Jósefowi Pindrowi, subiekctowi, zakończyła się uwolnieniem go od winy i kary. Brawo! adw. dr. Ordyński.

(4) OFIARY BOLSZEWIZMU. Do Krakowa przybyło wczoraj i dziś z górą ośmiu Żydów Byzesa, nawiedzonych plagą bandytyzmu bolszewickiego. Ozółem w Krakowie znajduje się około 600 osób których mienie zrabowano.

(d) RABUNEK KOŁEJOWY. Na dworcu kolejowym kilkunastu robotników rozbiło wczoraj wóz kolejowy, zawierający kosze z bielizną i garderobą męską i damską.

(Kr) OBYWATEL WIEDŃSKI zmienia prędko swe przekonania i zasady. Niedługo podobnie zmienił i ten argentyński mięso wstępu do Wiednia. Dzień żebra swych wrogów o to samo mięso i zboże argentyńskie.

UCIECZKA AUSTRYACKIEGO PUŁKOWNIKA Z KASĄ PUŁKOWĄ. W ubiegły piątek przybył do Budziszyna 29 pułk austriackich strzelców.

(kg) BOLSZEWICY CHCĄ WYSŁAĆ INNYCH ZASTĘPCÓW DO NIEMIEC. „Berl. Tagblatt” donosi, że rząd sowiecki, mimo odwołania Joffego i całego personelu konsulatu rosyjskiego, usiłuje nawiązać kontakt z Niemcami.

ZASTRZELENIE 40 ŻOŁNIERZY NIEMIECKICH. W okolicy Bolzi doszło do krwawych starć pomiędzy ludnością cywilną a żołnierzami niemieckimi.

POTWORNE MORDERSTWO. Z Linzu donoszą, że w pobliżu miejscowości Kefermarot zamordowali niewysłędzeni dotychczas bandyci całą rodzinę złożoną z siedmiu osób.

(ch) ZDOBYCZ OSTATNIEJ ZWYCIEŚKIEJ OFENZYWY. Zdobył koalicyi w czasie ostatniej zwycięskiej ofensywy w czasie od 15 lipca do 1 listopada wynosił: 7990 oficerów i 354 865 żołnierzy; w uzbrojeniu 6217 armat, 38.622 mitraljer, 8907 miotaczy min. W jednym tylko październiku pojmano 472 oficerów i 105 871 żołnierzy i zdobyto 204 dział, 13 689 mitraljer i 1193 miotaczy min.

TRZESNIENIE ZIEMI WE WŁOSZECH. Kilka gmin w prowincji florenckiej i forlińskiej we Włoszech nawiedziło onegdaj silne trzęsienie ziemi.

(d) HONOROWY DAR REPUBLIKI FRANCUSKIEJ DLA FRANCUSKICH ŻOŁNIERZY. Clemenceau zamierza poprzeć wniosek generała Maudhaya, który proponuje, by każdemu żołnierzowi, który brał udział w wojnie, darowano helm z napisem: „żołnierzowi wielkiej wojny”.

(ch) ANARCHIA W TURCJI. Według doniesień Według doniesienia „Matina” z dobrego źródła ormiańskiego, w Konstantynopolu panuje, podobnie jak w całej Turcji, anarchia.

(d) KOTLARZY, ŚLUSARZY, innych rzemieślników i robotników przyjmują warsztaty k. lejowe w Nowym Śmiechu i ogrzewalnie kolejowe w Krakowie, Dzie-

dziech, Woli Duchackiej, Rzeszowie, Żyweu, Jasle i Dębicy. Ogrzewalnie olejowe przyjmują również maszyny i palacze.

(Kr.) Z TEATRU POWSZECHNEGO. Wzniosła w swej osnowie, bo propagująca zgodę narodu i podporządkowanie osobistych zawisłości i animozji dla dobra Ojczyzny, posiada sztuka p. Wiśniowskiego wyrazistość typów, piękne obrazowanie i prawdziwie klasyczny wiersz. Żałujemy bardzo że szczupłość miejsca nie pozwala nam szerzej napisać o „Pieśni nad pieśniami“ bo naprawdę posiada ona wiele zalet, które umiała zresztę ocenić publiczność, gotując autorowi kilkakrotnie gorące owacje. Artysty wywiązali się na ogół poprawnie. Pp. Kucharski, Czechowska, Trzwdar, Borski i Przeski (prześlicznie deklamujący wiersz) i wreszcie Aniela Kolmau bajeczna w roli rezydentki — wybili się na plan pierwszy. Tempo gry było zbyt wolne i akcja chwiała się niekiedy. Sądzymy, że na następnych przedstawieniach niedomagania ustąpią. Sztuka ma zapewnione powodzenie.

GORYCYA POZOSTANIE PRZY WŁOCHACH. Według relacji nadeszłej do Lublany komenderujący generał załogi włoskiej w Gorycyi oświadczył, że Gorycyę pozostanie mu na stałe przy Włochach.

ZAWIESZENIE WYKŁADÓW W POLITECHNICIE PRASKIEJ. Z wyższych wykładów w sprawie narod. obrony z dniem 15 bm. będą zawieszony wykłady na tutejszej politechnice i na uniwersytecie, a słuchaczy wezwie się aby się oddali do dyspozycji Narod. Viboru do służby strażniczej.

W NAJBLIŻSZYCH DNIACH opuszcza „Księżniczka Beraniti“ Kraków, kto więc chce ją jeszcze oglądać i poznać, niech pospieszy co rychlej do kinoteatru „Sztuka“, gdzie królowa w całym blasku swej urody i wdzięku.

NADESLANE.

SEKCYA II. BYDLA RZEŹNEGO
W PODGÓRZU — WISŁA
dawniej Schlachtviendepot Gr. II.

poszukuje robotników i robotnic do zebrania jarzyn z pola. Wynagrodzenie dzienne K 10 do koron 12. Godziny pracy od 7 rano do 4-tej popołudniu z 1-no godzinna przerwą obiadową.

Bileterów

przyjmie zaraz kinoteatr „Sztuka“ Kraków, hotel saski, ul. św. Jana 6. Zgłoszenia do kancelaryi kinoteatru w godz. po połudn. od 5 do 8.

„Nowy Salon Sztuki“ ul. Szczepańska 7, I p.

Sprzedają obrazów najwybitniejszych artystów-malarzy polskich i zagranicznych po najniższych cenach. Przyjmuje się obrazy w komis. Obecnie wystawa Listopadowa. - Wstęp wolny.

POSZUKUJE KUPNA SKLEPU lub też przystąpię do spółki. — Zgłoszenia pod L. L. do Adm. „Gonia. Krakowskiego“ 972

POSZUKUJE SIĘ ROBOTNIKÓW do kopania ziemniaków za wynagrodzenie 12 kg. ziemniaków lub 10 kor. dziennie. — Scheinowitz Dębni. 992

Dr. Trammer

lekarz w Tarnowie, ul. Goldhammera (Zdrojowa) Nr. 3.
powrócił na stałe i ordynuje jak poprzednio.

Rozwiązanie oddziałów żydowskich.

Kraków, 15 listopada.

Polska komenda wojskowa ogłasza: Samorzutnie i bez poprzedniego porozumienia i zgody Komendy polskiej, uzbrojone i dalej organizujące się oddziały żydowskie zostały na rozkaz komendy wojska polskiego rozwiązane i broń ma być do dnia 15 h. m. najbliższym komendantom polskim oddana, a to pod osobistą odpowiedzialnością dotyczących organizatorów oddziałów żydowskich.

O odsiecz dla Lwowa.

Biuro odsieczy dla Lwowa przesyła nam główne listy z dwu listów lwowskich do prof. Stronickiego, przywiezionych przez lotnika.

Lwów, 11 listopada, godz. 6 rano.

Stan miasta po 10 dniach krwawej walki staje się coraz cięższy. Dzikosie walki z tamtej strony jest taka, że po starciu 9 listopada w ogrodzie Jezuitckim, gdzie mieliśmy około 10 zabitych i wielu rannych, Ukraińcy strzelali do patroli sanitarnych. Nie pozwalali wziąć rannych i ci bludacy do późnej nocy jęczeli, donóki nie ściągnięto ich powoli, tracąc ludzi z pośród sanitariuszy. Nawet żądanie komendy naszej, by zawieszono ogień na 15—30 minut, celem usunięcia trupów i zabrania rannych, nie odniosło skutku. W szpitalu na technice jest dużo kobiet-matek z postrzałami głowy i brzucha, otrzymanymi, gdy szły za chlebem.

W śródmieściu zaczyna się głód, a Ukraińcy nie nie robią, aby mu zapobiedz, przeciwnie, zaczynają rekwirować szczupłe zapasy po prywatnych mieszkaniach. Dowóz żywności prowadził się tylko dla Rusinów, dla których „Duister“ jest składnią wszystkiego, podczas gdy Polacy są głodzeni. Terror, jaki stosują nieustannie strzelaniem i nachodzeniem mieszkań, powiększa przygnębienie. Wczoraj zrobiono rewizję w domu i instytucji prof. Romera, ażeby zniszczyć jego prace statystyczne, przygotowane na kongres, dotyczące tak roznia polskiego, jak wschodnich granic Rzeczypospolitej.

Ze względu na głód, rewizję, masakrę spokojnych ludzi, część miasta, będąca w rękach Ukraińców, jest na ostatniej granicy wytrzymałości i tylko bohaterka odporność tych tysięcy hezbronnych, a trapiących ustawicznie rodzin sprawia, że i tam ludność nie myśli o poddaniu się gwałtowi, lecz czeka codziennie na posiłki, pytając wielokrotnie w ciągu dnia: czy już są, czy prawda tym razem, że już nadeszła odsiecz?

Odpowiedzialność przesyła się już na Kraków. Odsiecz szybka — wiadomo ci przecież, że nie potrzebne być tak wielka — jest niezbędna. Sprawa jest groźna, właśnie wobec tego, niezrozumiałego dla nas braku odczucia, wobec tego strasznego jakby desinteressament, z jakim odnosi się do nas nasz zachód. W tej mierze liczymy na stanowczość waszą, którzy wołacie o odsiecz dla Lwowa i trzymając wszystko wielkim wysiłkiem wyczerpujących się z dnia na dzień ludzi, mniemamy, że przecież nie będzie zawodu. Bądźcie bezwzględni dla wszystkich obojętnych i słowem publicznym eho-stajcie tych, którzy zapomnieli o kraju, a pamiętają o partyach, tworzą rządy w każdej dzielnicy inne i popychają nas ku zgubi. Jest to wprost niesłychany widok i zbrodnica polityka. Ale ulamy zdrowiu duchowemu ogółu i liczymy na jego pomoc.

Twój Śt.

Lwów, 13 listopada, 10 godz. rano.

13 dni walki. Dajsią pada śnieżek. Mimo to lotnik ma lecieć do Krakowa. Chłopców zimno, lecz trwają i biją się. Tymczasem w Krakowie podobno rozprawiają o pacyfikacji obu brzegów Sanu, a o Lwowie nie wiele się myśli. Zwracam ci jeszcze raz uwagę, że sytuacja, głównie ze względów na wytrzymałość sił ludzkich, jest niesłychanie ciężka w zajętej przez Ukraińców części Lwowa. Rusini strzelają na technice, gdzie jest szpital, granatami i szrapnelami. Nie pozwalają zbierać rannych, strzelają do patroli sanitarnych. Wczoraj zabito jedną sanitariuszkę, trzy przestrzelono ciężko. Natychmiastowy przyjazd posiłków jest konieczny, bo ludzie po 10—12 dni walczy bez ustanku. Jeżeli tam u was tego nie rozumieją, to najlepszy dowód, że nie umieją ocenić wysiłku Lwowa, ani zrozumieć własnego obowiązku. Liczymy na was. Ze nas tu natychmiast wsparcie. Od twego odlotu ubiega ezwany dzień.

Twój Śt.

Z jednego z powiatów zachodnich otrzymało Biuro odsieczy dla Lwowa następujące wiadomości:

„Wysłany loco stacya...: 1) na poniedziałek 120 żołnierzy; 2) na poniedziałek i wagon zboża; 3) na wtorek około 3 wagonów ziemniaków; 4) na środę 1 wagon maki, krup, jaj, tłuszczów, chleba i t. d.“

Biuro podaje to do wiadomości innych powiatów. Ludzi należy wysłać do Krakowa, Uniwersytet II. piętro. Żywność przygotowywać na razie u siebie i zgłaszać do Krakowa.

Depesza iskrowa P.K.L. w sprawie barbarzyństwa Ukraińców.

Polska Komisja Likwidacyjna wysłała do Agencji polskiej w Lozannie, do Komitetu polskiego w Paryżu i do generała Francheta d'Esperay następującą depeszę iskrową:

Ukraińcy we Lwowie dopuszczają się gwałtów. Jeńców, pojmanych w walkach, wieszają; do inwalidów bezbronnych strzelają, artylerya pod kierunkiem oficerów niemieckich, bombarduje szpitale; zabijają zbierających trupy, leżące na ulicach miasta.

Znaleziono dokumenty, stwierdzające, że zamęt i cała akcja wojskowa ukraińska jest dziełem dawnych rządów austro-niemieckich.

Prosimy o natychmiastowe przesłanie specjalnej

misji ententy do Krakowa i Lwowa, celem zapobieżenia dalszemu rozlewowi krwi.

Protest polski u rządu ukraińskiego.

Kijów. (B. K.) Dzienniki donoszą, że poseł polski wręczył rządowi ukraińskiemu protest z okazji walk w Galicyi wschodniej, które sprzeciwiają się zasadom Wilsona.

Bezczelny telegram Ukraińców do Wilsona.

Wiedeń. (B. K.) Dr Petruszewicz, jako prezydent rady narodowej prowizorycznego rządu „ukraińskiego państwa Halicz“ wysłał do prezydenta Wilsona telegram iskrowy, w którym donosi, że przy ukonstytuowaniu się państwa halickiego dnia 19 października we Lwowie ustalono prowizoryczne granice państwa, w myśl zasad Wilsona, unikając zajmowania choćby skrawka ziemi, na którejby ludność ukraińska nie stanowiła większości. (A Lwów?! przyp. Red.) W obrębie tych granic rada narodowa stara się utrzymać porządek i wystrzega się wszelkich nieludzkich czynów.

(Jak się wystrzega, świadczą o tem barbarzyństwa hajdamaków ukraińskich w Galicyi wschodniej. — Przyp.).

W dalszym ciągu telegramu kłamliwie informuje prezydenta Wilsona o stosunkach w Galicyi wschodniej, w bezczelny i przewrotny sposób dowodząc, że obrona napadniętych w barbarzyński sposób Polaków, jest aktem spełnionym, widocznym za cichą zgodą b. cesarza austriackiego (!), chcącego sobie w ten sposób zapewnić koronę królewską. Ukraińcy proszą wreszcie prezydenta o interwencję, zanim nastąpi definitywne ustalenie granic nowych państw przez konferencję pokojową, której Ukraińcy bezwarunkowo się poddadzą. — Mimo tej obietnicy, grożą Ukraińcy bolszewizmowi i uihilizmem wśród narodu ukraińskiego, gdyby ich dzikie pretensye nie zostały przez kongres uznane!

Objęcie Komendy okręgu w Przemyślu

Polska Komenda wojskowa w Krakowie ogłasza: Komenda wojskowa w Krakowie zarządziła utworzenie okręgu wojskowego Przemyśl, złożonego z dotychczasowych powiatów wojskowych: Nisko, Jarosław, Przeworsk, Sarnok, Lisno, Dobromil i Przemyśl.

Komendę okręgu objękuje gen. bryg. Bijak.

Oficerowie, którzyby chcieli wraz z generałem Bijakiem współpracować w organizacji wojska w wymienionym okręgu, mają się zgłaszać w do dnia 20 b. m. w Komendzie wojskowej w Krakowie u gen. bryg. Bijaka, po dniu 20 b. m. w okręgowej komendzie wojskowej w Przemyślu.

1100 jeńców ruskich w Przemyślu.

Przemyśl. (Tel. wł.) Wczoraj odbył się pogrzeb poległych. Kondukt pogrzebowy prowadził ks. biskup Fiszer. Rada narodowa wydała odezwę nawołującą do subskrybowania polskiej wewnętrznej pożyczki. W mieście panuje spokój. Szkoły będą otwarte w poniedziałek. Uspokajanie powiatu czyni postępy. Dotąd wzięto 1100 jeńców.

BORYSLAW ZAGROŻONY.

(x) Z Przemyśla otrzymaliśmy wiadomość, że Boryslaw jest bardzo silnie zagrożony i tylko spieszna pomoc może go uratować zarówno przed zajęciem przez dzikie bandy, jak i przed niewątpliwym później zniszczeniem kopalni. Ratusz jest konieczny, gdyż chodzi tu przecież o majątek narodowy, o źródła dochodu i pracy, z których żyje zarówno przemysłowiec, jak i robotnik polski.

KURSA PRAWNICZE „IUS“ PRZENIESIONE
KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 22.